

Čeští egyptologové opět bodovali v prestižním odborném žebříčku objevů

Britská organizace Heritage Daily vyhlásila 28. 12. jako každý rok deset nejvýznamnějších světových archeologických objevů končícího se kalendářního roku. Na třetím místě se umístila expedice Českého egyptologického ústavu Filozofické fakulty Univerzity Karlovy s objevem hrobky královny matky v Abúsíru.

Mezi celkem deseti největšími archeologickými objevy se objev ústavu umístil jako jediný egyptologický vůbec. Není to však poprvé, co se výzkumy ústavu dostaly do žebříčku nejvýznamnějších světových objevů na světě. Za rok 2013 to byl objev mastaby lékaře Horního a Dolního Egypta Šepseskafancha. Tento výzkum byl rovněž odborným magazínem Heritage Daily vyhlášen šestým nejvýznamnějším světovým archeologickým objevem roku 2013.

K objevu hrobky královny Chentkaus došlo na pyramidovém poli v Abúsíru, kde pracuje ústav již více než půl století. „Opět se tak podařilo ukázat, že se jedná o jednu z nejvýznamnějších archeologických lokalit na území Egypta, která v minulosti opakovaně prokázala obrovský potenciál pro poznání doposud neznámých aspektů vývoje staroegyptské civilizace a jejích dějin a komplexních civilizací jako takových,“ říká prof. Mgr. Miroslav Bárta, Dr., ředitel Českého egyptologického ústavu FF UK.

Hrobka typu mastaby patřící královské manželce a matce jménem Chentkaus se nachází na pohřebišti rozkládajícím se na jihovýchod od zádušního komplexu panovníka Raneferefa.

Na tomto pohřebišti tvořeném severojižně orientovanou řadou čtyř větších kamenných hrobek byli pohřbíváni členové královského dvora a královské rodiny žijící v druhé polovině

5. dynastie (přibližně 2450–2400 př. Kr.). Hrobka (nesoucí kódové označení AC 30) se skládá z nadzemní a podzemní části. V nadzemní části mastaby se nacházela kaple, v jejíž západní stěně stály dvě kamenné stély, tzv. nepravé dveře, kterými procházel duch zesnulé majitelky na Onen svět a vracel se do kaple v době obřadů. Pohřební komora vybudovaná v podzemí hrobky byla spojena s povrchem mastaby několik metrů hlubokou šachtou. „Hrobka byla sice již ve starověku vykradena, přesto se nám však podařilo ve vlastní komoře i v jejím okolí objevit části původní pohřební výbavy – např. travertinové modelů nádob, měděné modely nástrojů, zlomky keramiky, zbytky zvířecích kostí obětovaných v době pohřebních rituálů apod.,“ popisuje profesor Bárta.

Výzkum v pohřební komoře odhalil i stavební nápisy na bočních stěnách a podlaze komory, které jasně hovoří o tom, že majitelkou hrobky byla „manželka krále“ a „matka krále“ jménem Chentkaus (III.). „Do doby před tímto výzkumem neznámá královna Chentkaus (III.) byla s velkou pravděpodobností manželkou panovníka Raneferefa, jehož hrobový komplex s Nedokončenou pyramidou a zádušním chrámem se nachází v blízkém sousedství hrobky královny,“ upozorňuje profesor Bárta.

Raneferův komplex je světově proslulý unikátními nálezovými celky papyrových archivů, královských soch tohoto faraona a mnoha dalšími nálezy. K jeho objevu došlo již v 80. a 90. letech 20. století.

„Tímto dalším významným objevem učiněným v průběhu několika posledních několik let se opakovaně potvrzuje, že abúsírská nekropole poskytuje celou řadu unikátních pramenů pro rekonstrukci významné epochy staroegyptských dějin 5. dynastie. Zároveň tento nález dokumentuje významné a historicky unikátní postavení některých žen ve staroegyptských dějinách a politice,“ vysvětluje profesor Bárta. Hrobka královny matky spadá do doby egyptských dějin, kdy byl staroegyptský stát doby stavitelů pyramid Staré říše na vrcholu svých sil. Zároveň se začínal potýkat s nepotickými

tendencemi, nárůstem vlivu zájmových skupin ve státní administrativě, inflací a klimatickou změnou. „Právě anatomie těchto makroprocesů v kombinaci s detailním multidisciplinárním výzkumem jednotlivých archeologických entit, kam spadá i hrobka královny matky, tvoří jeden z několika hlavních pilířů současných výzkumů Českého egyptologického ústavu,“ dodává Miroslav Bárta.

Tisková zpráva

Čeští egyptologové opět bodovali v prestižním odborném žebříčku objevů [iforum.cuni.cz, 29. prosince 2015]

Foto: Martin Frouz